

Seminář ze světových novověkých dějin (od počátku 16. století do roku 1918)

I. Zimní semestr

Vyučující:

Prof. PhDr. Jan Županič, Ph.D.

Anotace předmětu:

Cílem předmětu je poskytnout studentům komplexní přehled o dějinách novověku v období 1500–1918, se zaměřením na politické, hospodářské i kulturní dějiny. V rámci dvouhodinových cvičení se studenti budou učit chápat historický proces v interdisciplinárních souvislostech a diskutovat o důležitých tématech, která se týkají daného období. Semináře mají studenty motivovat k samostatnému čtení literatury a pramenů, podpořit jejich schopnosti kritického myšlení, kladení badatelských otázek i argumentace a naučit je práci s historickými mapami.

V rámci výuky se seznámí s nejnovějšími vědeckými výsledky a historiografií. Diskuse nad jednotlivými tématy přispěje k prohloubení znalostí a rozvoji dovedností potřebných pro vlastní badatelskou práci. Důraz bude kladen na konfrontaci různých názorů a prezentaci problémů z různých úhlů pohledu. Studenti budou vybízeni k sledování odborné a populárně vědní literatury, čímž si vytvoří široký základ pro vlastní názory a vědecké přemýšlení. Cvičení probíhají formou diskuse, kde studenti mají prostor pro formulaci a prezentaci svých vlastních názorů na historické události, což podporuje jejich aktivní zapojení a osobní rozvoj v oblasti dějin novověku.

Podmínky atestací:

Alespoň padesátiprocentní úspěšnost v závěrečném písemném testu a aktivní práce na hodinách. Bez vážných důvodů jsou povoleny maximálně tři absence za semestr.

Nástin diskutovaných témat:

- Úvod do problematiky
- Reformace
- Evropa 16. a 17. století
- Třicetiletá válka a její následky
- Vzestup a úpadek Osmanské říše
- Východní Evropa v 16. až 18. století
- Evropské důsledky vymření španělských a rakouských Habsburků
- Britské ostrovy v 16. – 18. století
- Koloniální državy evropských států
- Evropa a svět v „krátkém“ 18. století (1714–1789)
- Osvícenství
- Vznik USA a Francouzská revoluce

Literatura k jednotlivým okruhům:

- *Úvod do problematiky*

BURKE, Peter, *Italská renesance: Kultura a společnost v Itálii*, Praha 1996.

DEMEL, W. a kol., *Dějiny světa 4, Objevy a nové struktury 1200–1800*, Praha 2013.

JOHNSON, P., *Zrození moderní doby: devatenácté století*, Praha 1998.

Kol. autorů, *Kapitoly z dějin 19. století: úvod do výuky moderních dějin I*, Plzeň 2013

KENNEDY, Paul, Vzestup a pád velmocí: Ekonomické změny a vojenské konflikty v letech 1500–2000, Praha 1996.

SKŘIVAN, Aleš – DRŠKA, Václav – STELLNER, František, Kapitoly z dějin mezinárodních vztahů 1648–1914, Praha 1994.

➤ *Reformace*

DRŠKA, Václav – SUCHÁNEK, Drahomír, Církevní dějiny: Antika a středověk, Praha 2013.

HANSEN, Reimer, Philipp Melanchton – reformátor, humanista, učitel Německa, in: Historický obzor, roč. 8, č. 11/12, 1997, s. 257–261.

LIVET, Georges, Náboženské války, Praha 1995.

SEIBT, Ferdinand, Karel V. Císař a reformace, Praha 1999.

➤ *Evropa 16. a 17. století*

DECKER, Michel de, Jindřich IV., Ostrava 2001.

PARKER, Geoffrey, Filip II.: Španělský král z rodu Habsburků, Praha 1998.

MACKENNEY, R., Evropa šestnáctého století, Praha 2001.

MUNCK, T., Evropa sedmnáctého století, Praha 2002.

➤ *Třicetiletá válka a její následky*

ENGLUND, Peter, Nepokojná léta, Praha 2000.

JANÁČEK, Josef, Valdštejn a jeho doba, Praha 1978.

KOLLMANN, Josef, Valdštejn a evropská politika 1625–1630, Praha 1998.

POLIŠENSKÝ, Josef, Třicetiletá válka a evropské krize XVII. století, Praha 1970.

➤ *Vzestup a úpadek Osmanské říše*

HERTEL, Peter, Z mocných impérií outsidersy: Španělsko a Turecko mezi 16. a 20. stoletím, in: Historický obzor, roč. 24, č. 3/4, 2013, s. 50–60.

HITZEL, Frederic, Osmanská říše: 15. – 18. století, Praha 2005.

PALMER, Alan, Úpadek a pád Osmanské říše, Praha 1996.

MIKULEC, Jiří, Leopold I.: Život a vláda barokního Habsburka, Praha 1997.

➤ *Východní Evropa v 16. až 18. století*

ENGLUND, Peter, Neporazitelný: Historie první severní války, Praha 2003.

KAUSOVÁ, Gina, Kateřina Veliká, Praha 1998.

ŠVANKMAJER, Milan, Petr I.: Zrození impéria, Praha 1999.

MADARIAGA, Isabela de, Kateřina Veliká, Olomouc 1997.

➤ *Evropské důsledky vyměření španělských a rakouských Habsburků*

CRONIN, Vincent, Ludvík XIV., Praha 1999.

HERRE, Franz, Marie Terezie, Praha 1996.

HLAVAČKA, Milan, Karel Albrecht, Praha 1997.

STELLNER, František, Sedmiletá válka v Evropě, Praha 2000.

➤ *Britské ostrovy v 17. a 18. století*

COWARD, Barry, Oliver Cromwell, Praha 2000.

FERGUSON, Niall, Britské impérium: Cesta k modernímu světu, Praha 2007

MORGAN, Kenneth Owen, Dějiny Velké Británie, Praha 1999.

PEARSON, Hesketh, Karel II., Ostrava 2001.

➤ *Koloniální državy evropských států*

KŘIVSKÝ, Petr – KVAČEK, Robert – SKŘIVAN, Aleš, Věk starý a nový, Praha 1987.

OPATRNÝ, Josef, Válka Mohykánů. Sedmiletá válka v Americe, Praha 2001.

RAKOVÁ, Svatava, Anglické kolonie v Severní Americe v 17. století, Praha 1997.

WANNER, Michal, Sedmiletá válka v Orientu, Praha 2001.

➤ *Evropa a svět v „krátkém“ 18. století (1714–1789)*

BLACK, Jeremy, Evropa osmnáctého století, Praha 2003.

DÜLMEN, Richard van, Kultura a každodenní život v raném novověku 16. – 18. století, Praha 1998.

MAGENSCHAB, Hans, Josef II. revolucionář z boží milosti, Praha 1999.

VLNAS, Vít, Evžen Savojský, Praha 2001.

➤ *Osvícenství*

BAYLY, Christopher Alan, Zrod moderního světa 1780-1914. Globální spojitosti a srovnání, Praha 2019.

BLACK, Jeremy, Evropa osmnáctého století, Praha 2003.

TINKOVÁ, Daniela, Osvícenství v českých zemích I. Formování moderního státu (1740–1792), Praha 2022.

Voltaire, Candide, Praha 2007.

➤ *Vznik USA a Francouzská revoluce*

FURET, François, Francouzská revoluce I. Od Turgota k Napoleonovi 1770-1814, Praha 2004.

RAKOVÁ, Svatava, Podivná revoluce: Dlouhá cesta Američanů k nezávislosti (1763–1783), Praha 2005.

TINKOVA, Daniela, Francouzská revoluce, Praha 2008.

TOCQUEVILLE, Alexis de, Starý režim a revoluce, Praha 2003.